

Luonnon monimuotoisuus Helsingissä - tilanne ja tavoitteet

Esa Nikunen
Ympäristöjohtaja
15.6.2018

Helsinki

Ympäristötavoitteet kaupunkistrategiassa

2017 - 2021

Helsinki

Teema 1. Kestävä liikkuminen ja liikenteen ympäristöhaittojen minimointi

Helsinki

2,1km

19.7.2018

2 km

Esa Nikunen

6 km

0,1 km

15:39

Teema 2.

Helsinki on kansainvälinen edelläkävijä ilmastonmuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa

Teema 3.

Turvataan viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset

Helsingin kaupunkistrategia

- Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi
- Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan
- Luonnonsuojeluohjelmaa toteutetaan ja metsäverkostoa vahvistetaan
- Helsingin vesistöjen, sekä pienvesien että rannikkovesien tilaa parannetaan ja kiinnitetään huomiota vaelluskalojen elpymiseen
- Metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen on hoidon keskeisin tavoite
- Hulevesien kustannustehokkaan hallinnan edistämiseksi viherpinta-alaa lisätään kaupunkirakenteessa
- Kaupungin puistojen monimuotoisuutta lisätään
- Tehdään päätös kansallisesta kaupunkipuistosta

Teema 4. Parempi Helsinki tehdään yhdessä

Teema 5. Helsinki on tunnettu ympäristöviisas vihreän talouden ja kiertotalouden kaupunki

Helsinki

19.7.2018

Esa Nikunen

12°C
20°C
45%

LUMO-toimintaohjelman 2008-2017 toteutuminen

- Ympäristölautakunta hyväksyi toimintaohjelman 2008
- Seurantakyselyn mukaan noin 80 % toimenpiteistä on valmistunut tai käynnissä
- Monet toimenpiteet luonteeltaan jatkuvia

Toteutumistilanne ja indikaattorit esitetty päätavoitteittain
(kaupunginhallitus hyväksyi päätavoitteet 2010)

1 Ekologisen verkoston ja siihen sisältyvien arvokkaan luonnon ydinalueiden turvaaminen Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla

Toteutunut hyvin:

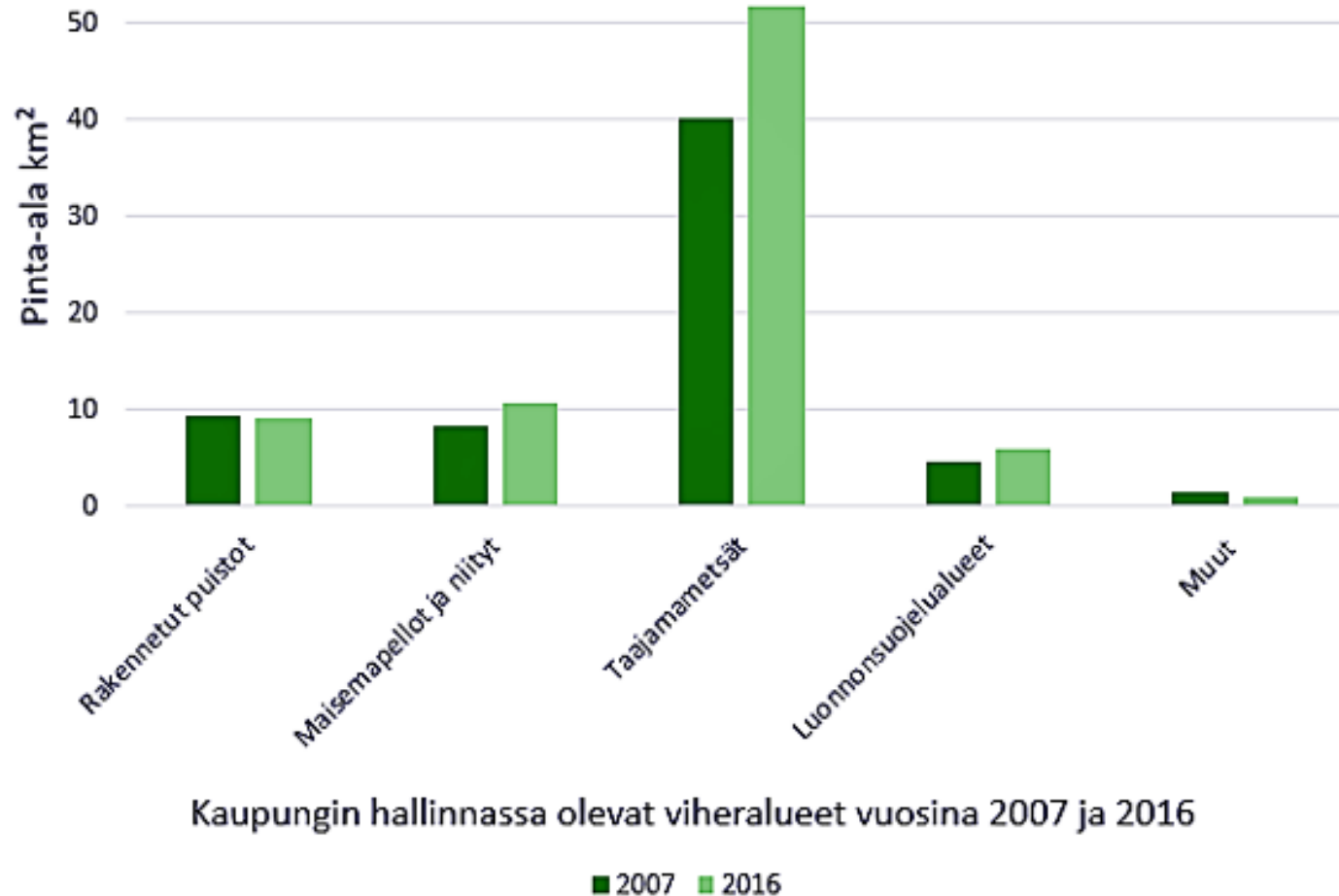
Yleiskaava ja siihen liittyvät selvitykset ja suunnitelmat:

- Helsingin kestävä viherrakenne -selvitys ja viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (VISTRA)
- Metsäverkostoselvitys, niittyverkoston kehittäminen, purojen valuma-aluekohtaiset kunnostussuunnitelmat
- Geotoopit kartoitettu

Toteutumisessa toivottavaa:

- Biotooppikartoitus jäänyt kesken
- LUO-merkintää käytetään asemakaavoituksessa vähän

Indikaattori 1: Helsingin kaupungin hoidossa olevien viheralueiden määrä 2007 ja 2016 (Östersundomin alueliitos nosti metsien määrää).

2 Helsingin vakiintuneen eliölajiston turvaaminen

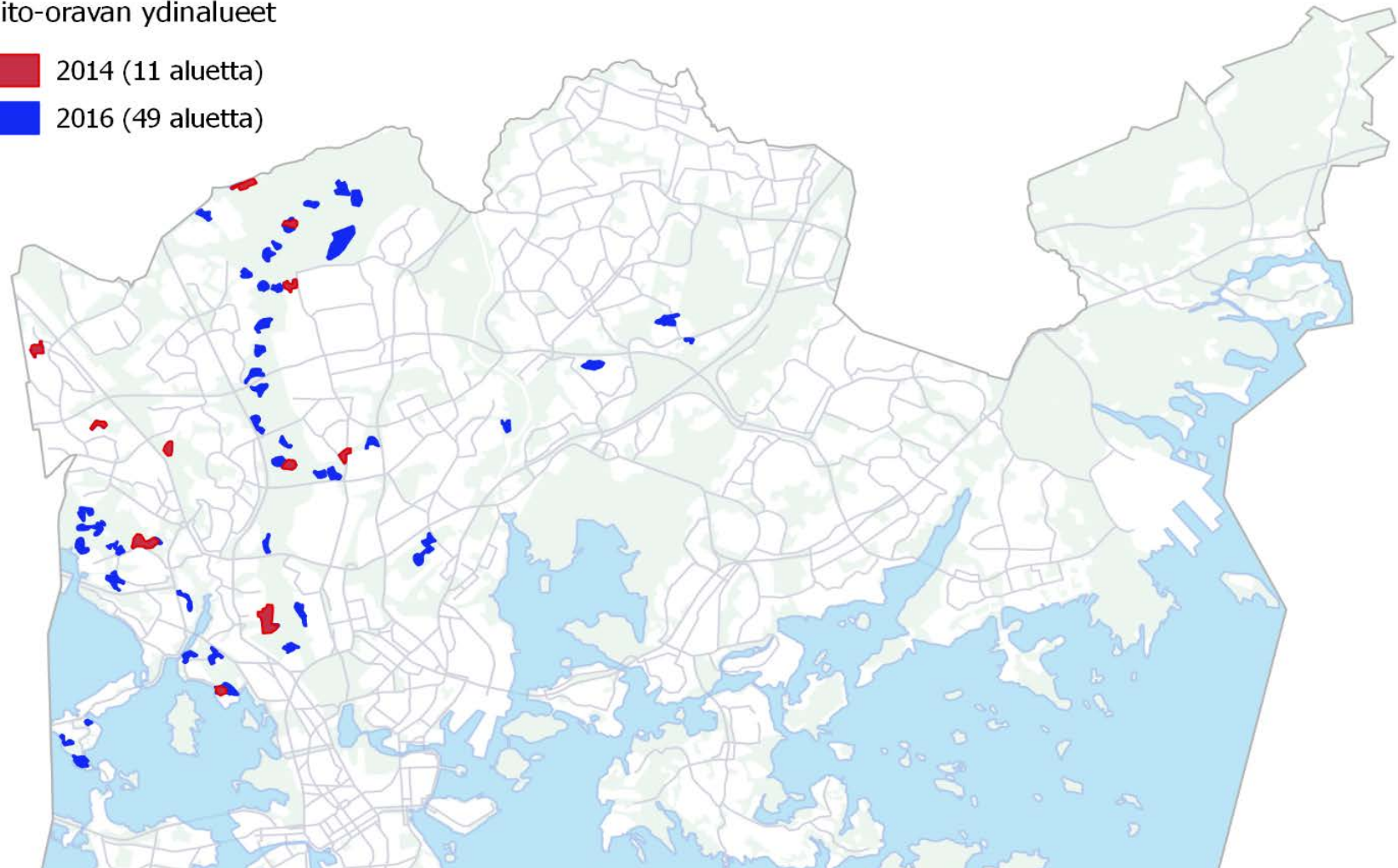
- Useat valmistuneet toimenpiteet liittyvät luontotiedon ylläpitoon (LTJ)
 - lajistokartoituksia, metsä- ja niittyinventointeja
 - Östersundomin alueen inventointeja
- Vahvasti suojeltujen luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajien huomioon ottamisesta kaupungin hankkeissa tehty ohje (2017)
- Vieraslajien torjunta käynnissä
- Herkkien luontokohteiden kulutuspainetta vähennetään reittien suunnittelulla, pitkopuiden rakentamisella ja kulunesteillä

Indikaattori 2: Luontodirektiivin mukainen tärkeä laji, liito-orava, on levinnyt nopeasti

Liito-oravan ydinalueet

2014 (11 aluetta)

2016 (49 aluetta)

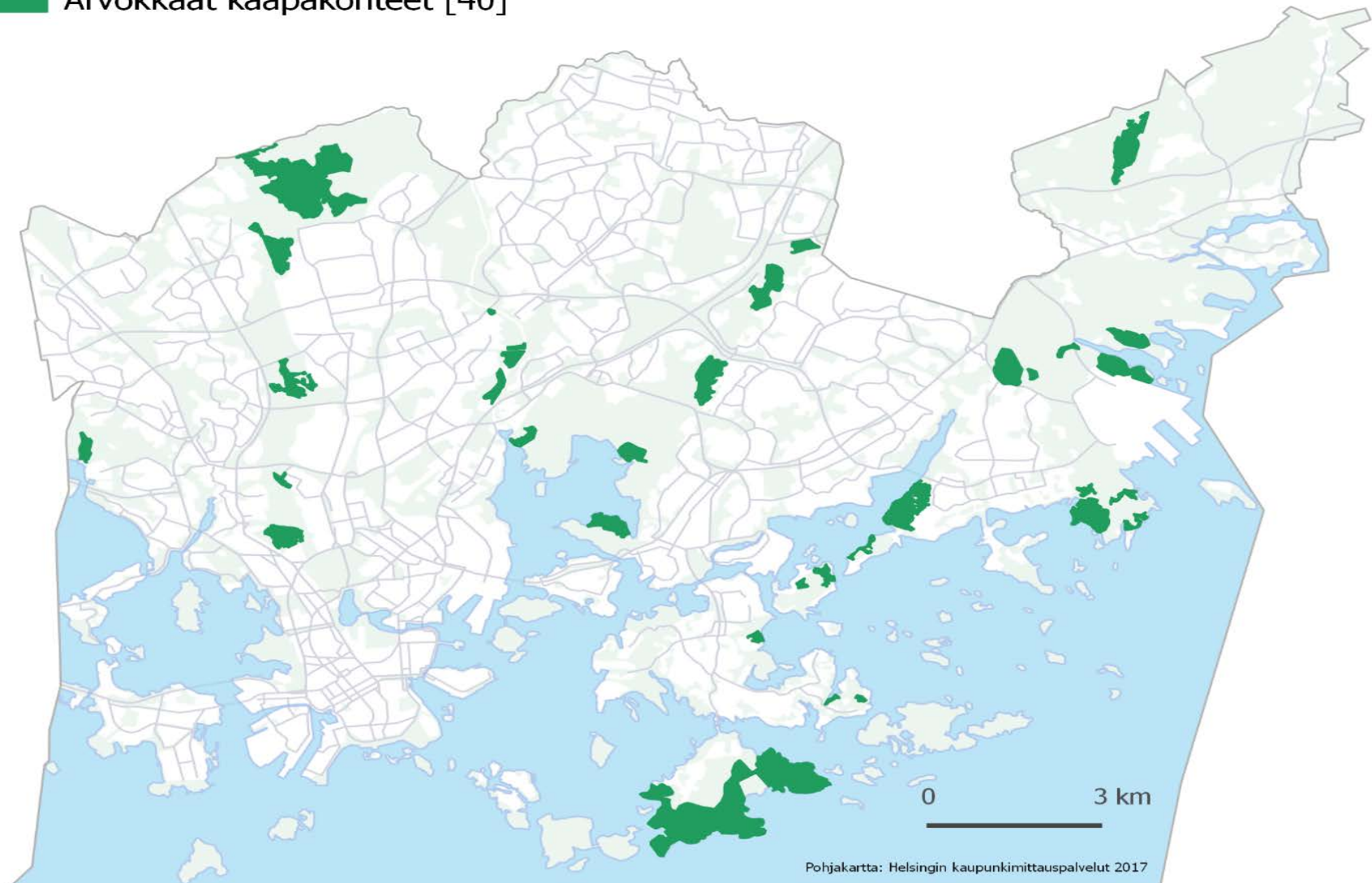

3 Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajotustoimintaan liittyvät prosessit turvataan

- Ohjeistus laadittu ja sen toteutus on jatkuvaa (luonnonhoidon linjaus ja työohjeet)
- Toimenpiteistä on valmistunut tai käynnissä yli 80 %
- Metsäverkostoeselvitys
- Metsäbiotoopit huomioitu yleisellä tasolla
- Uhanalaisten luontotyyppien kartoitus on aloitettu metsistä 2017. Se jatkuu useita vuosia, kohteita löytynyt paljon
- Uusia luonnon kulumisen torjuntakeinoja etsitty yhdessä Helsingin yliopiston kanssa

Indikaattori 3: Metsäluonnon monimuotoisuutta ilmentävät arvokkaat kääpäkohteet 2017 (karttoitus jatkuu).

■ Arvokkaat kääpäkohteet [40]

Helsinki

15.6.2017

Pohjakartta: Helsingin kaupunkimittausspalvelut 2017

4 Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan

- Toimenpiteistä yli 90 % on valmistunut tai ne ovat jatkuvaa toimintaa
- Viherkerroin ottaa huomioon kasvillisuuden ja hulevedet rakennetussa ympäristössä
- Pintamaita kierrätetty Ida Aalbergin puistossa ja Alakivenpuistossa
- Valmisteilla ohje pintamaiden hyötykäytöstä ja kierrätyksestä kasvualustoissa

- Saariston perinnebiotooppien hoito ei ole käynnistynyt
- Viherrakentamisen ohjeistuksen päivittäminen ei ole valmistunut

Indikaattori 4:

Noin kymmenessä vuodessa arvonitittyjä on otettu hoidon piiriin noin 40 hehtaaria. Niiden kartoittaminen aloitettiin vuonna 2006.

5 Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan

- Vesiin liittyvistä toimenpiteistä toteutunut yli 70 %
- Itämereen liittyvää työtä tehty erityisesti Itämerihaasteen kautta
- Vedenalaisen luonnon kartoittamiseksi aloitettu yhteistyö SYKEn kanssa
- Muutamia hulevesien käsittelyrakenteita ja –alueita rakennettu
- Kuudella purolla on tehty kunnostuksia vapaaehtoisten ja viranomaisten yhteistyönä
- HSY:n kanssa tiivistetty yhteistyötä jätevesivuotojen vähentämiseksi ja
- Lähteille esitetty kunnostussuunnitelmat Helsingin lähteet -raportissa (2013)
- Lampien kartoituksia ja kunnostuksia aloitettu

Indikaattori 5: Helsingin purojen ekologinen tila on parantunut pääasiassa jätevesivuotojen vähentymisen seurauksena

Taulukon tiedot kokonaisfosforipitoisuuden mukaan

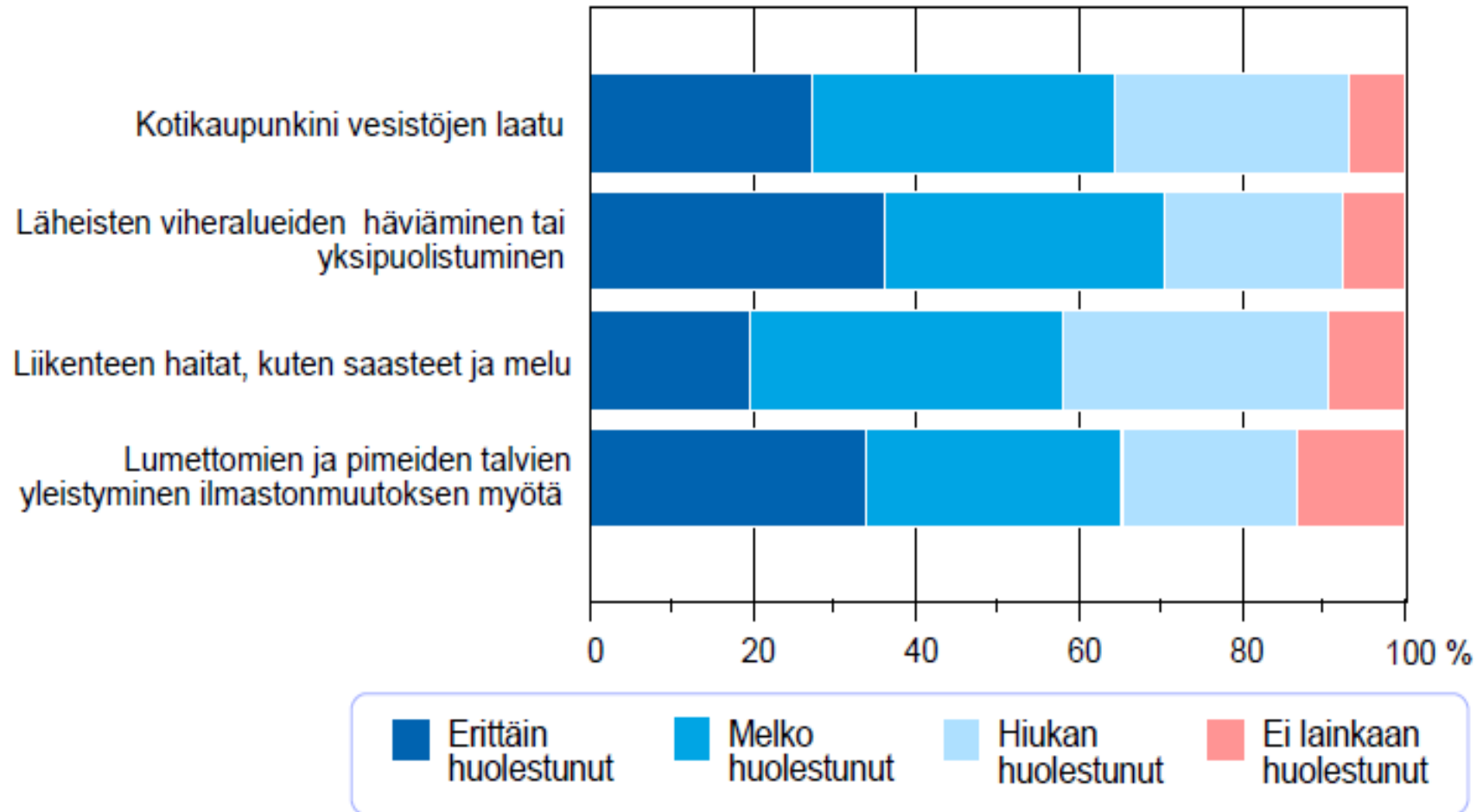
	2000-2009	2010-2017
Meilahdenpuro	huono	tydyttävä
Kumpulanpuro	huono	huono
Säynäslahdenpuro	välttävä	erinomainen
Viikinoja	tydyttävä	erinomainen
Porolahdenpuro	välttävä	hyvä
Tullisaarenpuro	tydyttävä	tydyttävä
Tahvonlahdenpuro	välttävä	välttävä
Yliskylänpuro	tydyttävä	tydyttävä
Ilomäenpuro	huono	välttävä
Mustapuro	tydyttävä	tydyttävä
Marjaniemenpuro	tydyttävä	tydyttävä
Mellunkylänpuro	tydyttävä	hyvä
Broändanpuro	tydyttävä	hyvä
Ramsinkannaksenpuro	tydyttävä	erinomainen
Skatanpuro		tydyttävä
Vuosaarenpuro	tydyttävä	hyvä
Länsisalmenoja	tydyttävä	tydyttävä
Krapuoja	välttävä	hyvä
Longinoja	hyvä	tydyttävä
Mätäjoki	tydyttävä	hyvä
Haaganpuro	välttävä	hyvä
Tapaninvainionpuro	välttävä	välttävä
Tapaninkylänpuro	tydyttävä	tydyttävä
Näsinaja	huono	välttävä
Viikinoja, yläjuoksu	hyvä	hyvä
Västerkullanpuro		hyvä
Gumbölenpuro		hyvä
Östersundominpuro		erinomainen
Korsnäsinpuro		erinomainen
Fallbäcken		hyvä

6 Helsingin asukkaat, päättäjät ja kaupungin henkilöstö ovat tietoisia Helsingin luonnon erityispiirteitä, niihin kohdistuvista uhista ja tuntevat vastuunsa luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta

- Luontotietoa pidetään yllä internet-sivuilla ja LTJ:ssä
- Kaupungin tietojärjestelmiä sovitettu yhteen
- Selvityksiä tehty, laadittu esitteitä, toimitettu kirjoja, pidetty kursseja, seminaareja, työpajoja ja järjestetty retkiä
- Luontopalveluita maastossa kehitetty

- Luontotilastoissa ja indikaattoreissa puutteita
- Päiväkotien ja koulujen maasto-opetuskohteiden päivitys myöhässä
- Pienvesien kummikoulutoiminta ei ole toteutunut
- Kannustinjärjestelmiä monimuotoisuuden tueksi ei ole kehitetty

Indikaattori 6: Helsinkiläisten ja vantaalaisten huolestuneisuus ympäristöongelmista vuonna 2017. Viheralueiden häviäminen ja yksipuolistuminen huolestuttaa eniten.

Ajankohtaisia kysymyksiä

- Miten luonnon monimuotoisuutta lisätään?
- Miten viheralueiden ekologinen laatu turvataan?
- Minkä luontotyyppien turvaamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota?
- Osaammeko hoitaa oikein arvokasta lajistoa ja luontotyyppejä?
- Miten parannetaan viheryhteyksiä?
- Säilyvätkö riittävät viheralueiden terveysvaikutukset?
- Miten lisätä luonnon arvostusta?